

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorvm, 1609

4. Cap. De Excommunicatione lata in iniicientes manus violentas in clericos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

Gregorij XIII. prout Nauarr. optimè asserit, capit. 27. in Manuali, numero 74. contra Caietanum, Auream Armillam, & quasdam agendas. Nec etiam incidit in talem excommunicationem Confessarius absoluens ex obliuione, inaduertentia, aut ignorantia non crassa, quia lata est contra præsumentes absolute: de quorum numero non est, qui sic absoluit, vt idem Nauarr. docet cum alijs. Nunc sequuntur casus referuati Pontifici extra Bullam Cœnæ Domini.

CAPVT IV.

DE EXCOMMUNICATIONE lata in iniicientes manus violentas in clericos.

CASVS frequens est, 17. q. 4. cap. Si quis, Si quis suadente Diabolo iniecerit manus violentas in clericum, vel monachum, subiaceat excommunicationi, & à nullo præterquam à Papa, nisi in mortis articulo absoluat, & conspectui Apostolico repræsentetur. Idem habetur cap. Cum illorum. cap. De monialibus. & capit. Veniens. de sentent. excommun.

Vt hic casus melius intelligatur, cum frequenter contingat, latius verba exponenda sunt.

Si quis) compræhendit viros & fœminas
& omnes habêtes sufficiens iudicium ad mor-
taliter delinquendum.

Suadente Diabolo) quia si quis ex charita-
te causa correctionis, & disciplinæ faciat, non
incidit in excommunicationem.

Manus violentas) per manus intelligitur
omne membrum, quo homo alteri iniuri-
nocet, siue sit pes, siue brachium, &c. expri-
munt autem manus: quia sunt aptiora mem-
bra ad percutiendum.

Per manus violentas non solùm intelligi-
tur percussio, sed etiam pulueris, luti, aquæ,
aut sputi iniectio, aut profusio, vel similis ini-
uria, iuxta Glossam receptam, in dicto cap.
Si quis suadente.

Incidunt in eandem excommunicationem,
qui iubent, consilium, auxilium, aut fauorem
præbent. In clericum (per clericum intelli-
gitur non solum existens in sacris, sed etiam
quilibet initiatus prima tonsura, modo gestet
habitum & tonsuram, vt clericus cognosca-
tur. Vel monachum) per monachum, acci-
pitur omnis religiosus approbatæ religionis,
etiam conuersus, aut nouitius. Item monialis,
& conuersa.

(A nullo præterquam à Papa nisi in mor-
tis articulo absoluetur.) In mortis articulo et-
iam simplex Sacerdos absolueret potest, quan-
do non est accessus ad Episcopum. Excipiuntur

tur aliqui, qui non incurrunt censuram prædictam. Percutientes ex ludo, & ioco, modo non fiat dolo, aut irato animo, aut in derisionem, aut quando causa disciplinæ, vt Magister, Pater, Herus aut Propinquus percutere solent. Excipitur etiam percussio indeliberata, vel ita exigua, quod illata laico non esset mortalis. Eadem est ratio, quando quis clericum inuadentem, in necessariam defensionem percutit. Simile est ius, quando mulier verberat clericum molestans de stupro in defensionem castitatis; quando molestatio fit per actum corporalem, & vim. Ad idem genus refertur, si quis percutiat clericum inhonestè operantem cum vxore propria, matre, sorore, aut filia. Non incurrit etiam pœnam dicti canonis, si quis percutiat clericum, quem probabiliter ignorat clericum: aut talem clericum, qui iam clericale priuilegium perdidit.

Casus, in quibus percutiens clericum à proprio Episcopo, aut Prelato absolui potest?

PRIMVS, in articulo, aut periculo mortis, ex d. cap. Si quis.

Secundus, Quando iustum impedimentum, quod arbitrio prudentis viri sufficit, obstat, quod aliquis non possit venire ad sedem Apostolicam.

Tertius, Quando sunt nobiles magna potentia

ten-

tentię, ita delicati quod laborem proficiscendi Romam ferre non valent.

Quartus, Qui non est sui, sed alieni iuris.

Quintus, Mulieres percutientes clericum omni casu à suo Episcopo absoluuntur.

Sextus, Pueri propter defectum & impedimentum ætatis.

Septimus, Ostiarius alicuius potestatis, sub prætextu sui officij aliquem clericum percutiens, nisi enormis sit læsio.

Octauus, Si clerici in collegio simul viuentes se percutiant, possunt ab Episcopo etiam absolui, nisi atrocitas delicti grauiorem penam postulet.

Nonus, Monachi & canonici regulares, quando se in claustro percutiunt, ab Abbate possunt absolui, si eius discretio sufficiat. Alias ab Episcopo: Quando autem in monasterio non est Abbas, sed Prior, vel alius superior, tunc à superiori prælato, qui præest, possunt absolui. Moniales autem absoluenda à proprio Episcopo.

Decimus, Quando iniectio manus in clericum est leuis, aut modica, absolutio ab Episcopo potest impendi.

Vndecimus, Quando est dubium, an aliquis incidit in canonem. Si quis suadente, potest etiam Episcopus absolueret. Dicti casus his versibus continentur.

Regula

*Regula, mors, sexus, hostis, puer, officialis,
Delitiosus, inops, ager, senexq, sodalis,
lanitor, astrictus, dubius causa, leuis ictus,
Debilis: absolui sine summa sede merentur,
Atroces verò soli Papæ retinentur.*

CAPVT V.

DE RELIQUIS EXCOMMUNICACIONIBUS RESERUATIS PONTIFICI IN IURE.

PRIMA, capit. Quærenti. de officio delegati. Excommunicatus à delegato Papæ, si integro anno in excommunicatione perseuerat, eo absoluto, absoluendus est à Papa.

Secunda, in cap. Dura. de crimine falsi. Excommunicatus à Diocæsano, eo quod habuerit literas falsas Papæ, si eas infra viginti dies non destruat, & resignet.

Tertia, capit. Significauit, de sententia excommunicat. Clerici, qui participant in diuinis tam in Ecclesia, quam alibi, sponte & scienter cum excommunicato à Papa.

Quarta, de sentent. excommun. cap. Tua. Incendiarius, Excommunicatus, & denunciatus, præterquam in articulo mortis.

Quinta, in cap. Conquæstus. eod. tit. excommunicati propter spoliationem Ecclesiæ cum
T c effra-